

Cuplet de la tupinada de Rellinars

Ullastrell

Ubicació

Comarca: Vallès Occidental
Alçada: 321 m

Coordenades:

Latitud: 41.52685
Longitud: 1.95673
UTM Est (X): 412961
UTM Nord (Y): 4597770

Classificació

Número de fitxa: 08290-66
Àmbit: Patrimoni immaterial
Tipologia: Música i dansa
Estil / època: Contemporani
Segle: XX
Any: 1920
Estat de conservació: Bo
Protecció: Inexistent
Accés: Fàcil
Ús actual: Científic
Titularitat: Pública
Autoria de la fitxa: Adriana Geladó Prat
Data de registre de la fitxa: dt., 30/04/2013 - 02:00

Descripció

"Quin dol al Gran Casino la tarda d'eleccions! Tot l'escrutini deia que el Sala anava a fons. Mal llamp! quina desfeta la que hem tingut a Ustrell; tots deien: -De gallina se'ns ha tornat la pell! Al noi del diputat li

ve una basca; El Fonsu diu: -A Olesa m'han traït! Si a Rellinás no ens surt la tupinada, Benet jo et reflic que ens hem lluit. Ai Deu fes que a Rellinás ai! ens donguessin tot el cens! si algú ens treu d'aquest mal pas ai! ens farà un favor immens. Els datos que venien tots eren molt dolents! -Si a Rellinás anavem!- Diu el senyor Torrents. Ja surten amb tres autos, se'n van cap a l'Ubach, els autos entrevesen a la font del Llimach. I mentrestant aquí els del Gran Casino resaven pare nostres tremolant, i deia el senyó Sala ennuegant-se: -Qui sap si encara me la fregiran!- No en sap res de Rellinás ai! Si tingués seixanta vots! Fora un cas com un cabàs ai! Maleïts els pagesots. De Rellinás arriba un que és despatriat: -Alfonso et porto l'acta, els hem ben enredat!- Només n'han votat trenta pro en tens vuitanta cinc- El Fonsu me l'abraça: -Ai, ai, quin goig que tinc!- Va començar llavors la xirinola: tothom cridava: -Visca Rellinás! Ens ha salvat ben be la tupinada pro ara nois no ho fessiu córre pas! Visca sempre Rellinás Visca! Els farem un monument. Tindreu aigua i tindreu gas Visca! Perque el Fonsu està content.

Observacions:

Tot i que només una de les estrofes de la cançó fa referència directa a Ullastrell, s'ha decidit transcriure-la íntegrament per no perdre el fil de la qüestió.

Història

La tupinada, o "pucherazo" en castellà, era un frau electoral que manipulava i omplia l'urna amb un nombre il·limitat de vots, que superava el del cens real d'un poble o ciutat. Sembla ser que era una pràctica força habitual a l'època. En les eleccions legislatives del 19 de desembre de 1920 s'enfrontaven Alfons Sala (candidatura monàrquica) i Domènec Palet i Barba (candidatura republicana). Els resultats electorals al districte eren força ajustats i, a la ciutat de Terrassa, la victòria era pel candidat republicà. Així doncs, el poble de Rellinars podia ser decisiu a l'hora de donar la victòria a Sala. Sembla ser que l'industrial Joan Chevalier i Robert, salista vinculat a Rellinars, va retocar els resultats electorals del poble i va lliurar l'acta a la junta electoral amb força retard (apel·lant a les inclemències del temps). Com a resultat d'això, l'Alfonso Sala va ser reelegit per l'Acta de Rellinars, tot i que havia estat derrotat a la resta del districte (Sala: 3835 vots; Palet i Barba: 3811). La societat de l'època es va fer ressó de les manipulacions i del mal moment de la candidatura monàrquica. Bona mostra d'això són diversos articles de premsa tractant el tema i l'aparició de cuplets i sàtires que es mofaven de la situació. A Ullastrell, el resultat de les eleccions fou també una sorpresa donat que es considerava feu salista. Sala va treure 73 vots, mentre que Palet i Barba en va treure 108. D'aquest fet provenen els quatre versets referits a Ullastrell del cuplet que ens ocupa. Per últim, cal dir que aquest cuplet es cantava utilitzant la música de "Els Focs Artificials".

Bibliografia

MASSAGUÉ, Josep (1973). *Petites cròniques de la BV-1203*. Terrassa: Marçet, p. 24. PUY I JUANICO, Josep (2010). *Sàtires, cuplets i acudits en temps d'eleccions. Política i caciquisme a Terrassa (1917-1923)*. Terrassa: Fundació Torre del Palau, p.127-133. <http://recordsdeterrassa.wordpress.com/2010/04/17/satires-cuplets-i-acudits-en-temps-deleccions/> (consulta: 28-03-13).